

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Sandnerové a soudkyň JUDr. Petry Kamínkové a Mgr. Ivety Postulkové ve věci

žalobce: X. Y., nar. DD. MM. YYYY.
Z.

proti
žalované: Česká advokátní komora
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 12. 2023, č. j. 10.01-000546/23-0006

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobce domáhá zrušení výše uvedeného rozhodnutí žalované (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalobce žádal žalovanou o určení advokáta podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb. (dále jen „zákon o advokacii“)

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

k zastoupení v řízení o ústavní stížnosti proti rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2023, č. j. 6 As 105/2022-30.

2. Rozhodnutím Městského úřadu Hodonín, odboru dopravních a správních agend ze dne 14. 10. 2019, č. j. MUHOCJ 68460/2019/DSA/Štef, byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění ke dni vydání prvestupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se dopustil tím, že jako řidič užil vozidlo, které nesplňuje technické podmínky stanovené zvláštním právním předpisem. Při kontrole bylo zjištěno, že na vozidle chybí zadní část výfukového systému včetně tlumiče. Z toho důvodu vozidlo při jízdě vydávalo hrubé zvuky. Za spáchání přestupku byla žalobci uložena pokuta ve výši 1500 Kč.
3. Rozhodnutím Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 18. 11. 2019, č. j. JMK 164329/2019, sp. zn. S-JMK 158999/2019/OD/No, bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Hodonín.
4. Rozsudkem ze dne 29. 3. 2022, č. j. 34 A 3/2020-39, krajský soud v Brně zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje.
5. Nejvyšší správní soud rozsudkem č. j. 6 As 105/2022-30, zamítl kasační stížnost žalobce proti rozsudku krajského soudu v Brně.
6. Žalobce v řízení o kasační stížnosti zastupoval advokát ustanovený Nejvyšším správním soudem JUDr. J. P. Odměnu advokáta hradil stát z účtu Nejvyššího správního soudu.
7. Proti tomuto rozsudku podal žalobce dle svého tvrzení ústavní stížnost. S ohledem na nedostatek povinného právního zastoupení požádal žalovanou o určení advokáta.
8. Žalobce v podané žalobě uvádí, že náklady na advokáta v řízení o ústavní stížnosti by si byl ochoten hradit sám.

Žaloba

9. Žalobce uvádí, že v dané věci se jedná o čest, kterou není možné ocenit penězi. Proto není možné hovořit o bagatelnosti věci. Žalobce má za sebou několik stovek tisíc kilometrů bez nehody a jakéhokoli přestupku. Podle judikatury ESLP je přestupek věc trestního charakteru. Skutečnost že byl uznán vinným ze spáchání přestupku je proto možné postavit na roveň odsouzení pro trestný čin.
10. Žalované nepřísluší hodnotit důvodnost ústavní stížnosti – to náleží pouze Ústavnímu soudu ČR. Žalobce se domnívá, že rozsudek Nejvyššího správního soudu obsahuje takové kvalifikované vady, které představují porušení práva na spravedlivý proces a které odůvodňují, aby Ústavní soud zasáhl do rozhodování obecných soudů. Žalobce cituje nález ústavního soudu ze dne 25. 9. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 85/06, podle kterého ústavněprávním požadavkem na soudní rozhodnutí je také to, aby tato rozhodnutí byla srozumitelně, řádně a logicky odůvodněna.
11. Žalobce v žalobě cituje svoji argumentaci z již podané ústavní stížnosti. Z této argumentace podle jeho názoru vyplývá nezákonnost rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.
12. Podle žalobce rozhodoval nesprávně obsazený krajský soud, neboť neměl možnost podat námitku podjatosti proti soudkyni Bahýľové. Kontrola technické závady na vozidle neproběhla zákonem předepsaným způsobem a nebyl o ní vystaven správný formulář;

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

technická závada navíc nebyla žádným způsobem prokázána. Vozidlo mělo platnou technickou kontrolu na Slovensku, a proto nemělo být ve smyslu Ženevské úmluvy konfrontováno s českými právními předpisy, ale s těmi slovenskými. Správní orgán mu také zamítl žádosti o kopie spisu.

13. Závěrem žalobce odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023, č. j. 18 A 7/2023-37, který podle jeho názoru pojednává o obdobné věci, ve které došlo ke zrušení rozhodnutí žalované.

Vyjádření žalované

14. Žalovaná navrhuje zamítnout jako nedůvodnou. Podle žalované se žalobci nepodařilo formulovat důvody, pro které považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Ústavní soud není součástí soustavy obecných soudů. Tvzení žalobce, že jde o „poslední možnost domoci se spravedlnosti“, vnímá žalovaná jako klišé. Za žalobní důvod nepovažuje žalovaná ani tvrzení žalobce, že rozhodnutí o přestupku a následná soudní rozhodnutí se dotkla jeho cti.
15. Žalobce podle žalované opominul, že zamítnutí žádosti je postaveno na zákonném důvodu. Podání ústavní stížnosti v této věci je podle žalované zjevně bezdůvodné uplatňování práva. Žalovaná se tedy nepovznesla na úroveň ústavního soudu, ale pouze hodnotila, zda podání ústavní stížnosti je tímto případem.
16. Žalovaná také poukázala na to, že advokát JUDr. J. P., který byl ustanoven pro zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti, sám následně poukázal na skutečnost, že podání ústavní stížnosti by bylo bezdůvodným uplatňováním a bráněním práva.
17. Ohledně žalobcem odkazovaného rozsudku Městského soudu v Praze, sp. zn. 18 A 7/2023, žalovaná zdůrazňuje, že rozsudek přispěl k tomu, že žalovaná pečlivěji provádí správní uvážení, zda o případ zjevné bezdůvodnosti již jde, či ještě nikoli. Rozhodnutí v projednávané věci je odůvodněno důkladněji – obsahuje i odkazy na judikaturu Ústavního soudu, a také porovnání kategorií zjevné neúspěšnosti dle § 36 odst. 3 s. ř. s. a zjevné bezdůvodnosti uplatňování práva dle § 18c odst. 5 ZA (viz bod 9 odůvodnění).

Replika

18. V replice k vyjádření žalované žalobce uvádí, že JUDr. J. P, ustanovený k zastupování v řízení před Nejvyšším správním soudem, není odborníkem na správní právo. Žalovaná měla oslovit jiného odborníka.
19. Žalobce nesouhlasí s žalovanou, že výraz „poslední možnost domoci se spravedlnosti“ je klišé. Žalobce sice chápe, že se žalovaná snaží zabránit přetížení advokátů, ale tento přístup nesmí jít na úkor práva na přístup k soudu. Žalobce uvádí, že vypočetl řadu bodů, proč chce ústavní stížnost podat. Nejvyšší správní soud se nejvýznamnější vadou (že technická kontrola neproběhla zákonem předepsaným způsobem) nezabýval, protože ji žalobce neuplatnil v řízení před krajským soudem.

Posouzení soudem

20. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, po vyčerpání řádných opravných prostředků, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci s takovým postupem ve stanovené lhůtě nevyjádřili nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Soud při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl

v době jeho vydání (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž ho přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).

21. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii ve znění do 31. 12. 2023 „[t]en, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí a) právní porady podle § 18a nebo b) právní služby podle § 18c.“
22. Podle § 18c odst. 1 věta první zákona o advokacii ve znění do 31. 12. 2023 „Žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby.“
23. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii ve znění do 31. 12. 2023: „Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva.“
24. Žaloba není důvodná.
25. Soud si je vědom, že do předmětné právní úpravy zasáhl Ústavní soud, když nálezením ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21, zrušil uplynutím dne 31. 12. 2023 ustanovení § 18c odst. 1 zákona o advokacii ve slovech „jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a“, čímž rozšířil právo na určení advokáta žalovanou k poskytnutí právní služby i na žadatele, kteří nejsou nemajetní a o určení žádají z jiných důvodů. V nyní projednávané věci je tato skutečnost bez významu, neboť žádost žalobce nebyla zamítnuta z důvodu nedoložení příjmových a majetkových poměrů žalobce, nýbrž proto, že podání ústavní stížnosti by představovalo bezdůvodné uplatňování nebo hájení práva ve smyslu § 18c odst. 5 zákona o advokacii.
26. Podmínka, že komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva, přitom zůstala nálezením Ústavního soudu nedotčena.
27. V ustanovení § 18c odst. 5 zákona o advokacii zavedený legální pojem „zjevně bezdůvodné uplatňování práva“ vyložil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 7. 2021, č. j. 8 As 138/2021-30. V něm tento pojem v podstatě postavil na roveň kategorii zjevné neúspěšnosti návrhu podle § 36 odst. 3 s. ř. s. při rozhodování o návrhu na osvobození od soudních poplatků a pro ustanovení advokáta v řízení před soudem. Nejvyšší správní soud vyložil, že „[p]odstatou obou institutů je neustanovit zástupce a nebradit jeho náklady z veřejných financí pro zbytečnost a nedůvodnost takového postupu. I kdyby byl zástupce ustanoven, jeho jakákoliv aktivita by nemohla vést k úspěchu ve věci. I přestože je tak slovní vyjádření obou ustanovení jiné, jejich význam je v zásadě shodný, pouze pojem použitý v zákoně o advokacii lze považovat za o něco málo širší.“
28. Žalobce odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 18 A 7/2023-37, který shledal nepřezkoumatelnost rozhodnutí České advokátní komory. K tomu soud uvádí, že nepřezkoumatelnost nyní napadeného rozhodnutí neshledal. Žalovaná srozumitelně popsala, proč advokáta k podání ústavní stížnosti žalobci neurčila.
29. Soud se ztotožňuje s argumentací žalované, že podání ústavní stížnosti by bylo v projednávané věci bezdůvodným uplatňováním nebo bráněním práva.

Shodu s prvopisem potvrzuje K. L.

30. Žalobce v podané žalobě uvádí důvody, pro něž chce podat ústavní stížnost. Jde přitom o tytéž důvody, pro něž žalobce již podal kasační stížnost. Žalobce přitom nijak nereaguje na skutečnost, že k těmto námitkám se již vyjádřil Nejvyšší správní soud. Žalobce toliko zcela obecně tvrdí, že rozsudek Nejvyššího správního soudu je vadný.
31. Soud se ztotožňuje s úvahou žalované, která v bodech 6-7 napadeného rozhodnutí podrobně vysvětlila, že Ústavní soud není vrcholem soustavy obecných soudů a nelze ho považovat za další „superrevizní“ instanci v systému obecné justice. Jeho úkolem není znovu přezkoumat kasační námitky žalobce, a to přesto, že s jejich vypořádáním Nejvyšším správním soudem není žalobce spokojen a cítí se být dotčen na své cti.
32. V řízení o ústavní stížnosti ústavnímu soudu nenáleží zasahovat do rozhodovací činnosti obecných soudů, pokud v jejich postupu neshledá neoprávněný zásah do základních práv a svobod jednotlivce, který dosahuje dostatečné intenzity (tzv. kvalifikovanou vadu), viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2024, sp. zn. II. ÚS 235/24, a v něm citovanou judikaturu (nález sp. zn. III. ÚS 3725/13 ze dne 10. 4. 2014, nález sp. zn. IV. ÚS 1447/18 ze dne 2. 1. 2019 nebo nález sp. zn. III. ÚS 2298/15 ze dne 15. 3. 2016).
33. Kvalifikovanou vadou může být jak porušení práva na soudní ochranu, tak porušení práva vlastnit majetek. Porušení práva na soudní ochranu bude, pokud se soudy nedostatečně vypořádají s argumentací stěžovatele (viz např. nález sp. zn. IV. ÚS 1898/21 ze dne 30. 9. 2021 nebo nález sp. zn. III. ÚS 600/24 ze dne 12. 6. 2024). Platí přitom, že se soudy s argumentací účastníka řízení vypořádaly dostatečně, pokud je rozhodnutí srozumitelné, logické a přezkoumatelné. Kvalifikovanou vadou zpravidla nebude takové porušení základních práv a svobod, které nedosahuje dostatečné (tj. ústavněprávní) intenzity. Této zpravidla nebudou dosahovat otázky bagatelní (k výši bagatelní částky viz výše citované usnesení Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2024, sp. zn. II. ÚS 235/24 ohledně bagatelní částky 3 000 Kč a v něm citovanou judikaturu).
34. Žalobce neuvádí, že by se Nejvyšší správní soud jím uplatněnými námitkami zabýval nedostatečně. Své kasační námitky toliko opakuje a požaduje jejich posouzení ústavním soudem. Obecné tvrzení, že rozsudek NSS obsahuje „kvalifikované vady“, ve vztahu k tomuto rozsudku nijak nespecifikuje. Porušení práva vlastnit majetek žalobce nenamítá, v jeho věci by šlo navíc o zásah nedosahující svou výší (1 500 Kč) ústavně právní relevance.
35. Soud se ztotožnil s hodnocením žalované, že určení advokáta pro zastupování v řízení před ústavním soudem by bylo v projednávané věci bezdůvodným uplatňováním nebo hájením práva podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

36. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žalovaná v rozhodnutí dostatečně odůvodnila, proč je podání případné ústavní stížnosti bezdůvodné uplatňování či hájení práva.
37. Pokud jde o náklady řízení, žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalované žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly. Soud proto ve druhém výroku rozsudku podle § 60 odst. 1 s. ř. s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. leden 2025

JUDr. Ludmila Sandnerová v. r.
předsedkyně senátu